

DERVİŞLİK VE GÜZEL AHLÂK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahibihî ve men tebiahû biihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtü-hâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُذْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَاتٍ قَائِمِ
الَّيْلِ صَائِمِ النَّهَارِ

(حم.ك. عن عائشة قال المناوي: بإسناد لا بأس به)

RE. 99/7 (*İnne'r-racüle leyüdrükü bi-husni hulükihî, derecâti kâimi'l-leyli, sâimi'n-nehâr.*)

Sadaka rasûlü'llâh, ve nataka habîbu'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun... Allah cümlenizden razı olsun... Cümlenizi razı etsin... İki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, onun ruh-u pâkine hediye olsun diye, cümle enbiyâ ve mürselîn hazretlerinin ruhlarına da hediye olsun diye; başta Peygamber SAS Efendimiz'in ashâbı ve bilhassa İstanbul'da medfun bulunan Ebû Eyyûb el-Ensârî ve sâir sahâbe-i kirâm olmak üzere cümlesinin, âlinin, ashâbının da ruhlarına hediye olsun diye;

Peygamber SAS Efendimiz'in mânevî irşad ve terbiye makamını devam ettiren, o vazifeyi sürdüren evliyâullah u mukarrabîn ve mürşidîn-i kâmilîn-i mükemmilîn, meşâyih-i vâsılî-nimiz, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına; hasseten Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan silsilerimiz boyunca devam edip Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar gelmiş geçmiş cümle mürşid-i kâmillerimizin, evliyâullah büyüklerimiz ruhlarına hediye olsun diye; sâir turuk-u aliye, sâdât ve meşâyihinin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri toplayan nakil ve rivayet eden câmi'lerin, râvilerin, alimlerin, muhaddislerin, evliyâullahın ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından bu dersi dinlemeye gelen siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan müslüman bütün geçmişlerinin anne ve babalarının, dede ve ninelerinin, kardeş ve evlatlarının, akraba u taallukatlarının, arkadaşlarının, dostlarının, sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır hasenât sahiplerinin ve şu camiye yaptıran İskender Paşa'nın ve bu camiye zaman zaman tamir ve tevsi ve tecdit eylemiş olanların, hayır yapıp katkıda bulunanların; bu camiden güzeran eyleyen imamların, cemaatlerin, vaizlerin, kayyımların, caminin çevresinde medfun bulunan mevtanın ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşamakta olan müslümanların da dünyamız ahiretimiz mâmur olsun, ömrümüz Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasına uygun geçsin diye; Allah'ın tevfiğine mazhar olmamız, iki cihan saadetine ermemiz için bir *Fâtiha*, on bir *Ihlâs-ı Şerif* okuyup öyle başlayalım!

.....

a. Güzel Ahlâkın Mükâfâtı

Okuduğumuz ve devam edeceğimiz hadîs-i şerifler Râmûzü'lEhâdîs isimli tekkemizde an'anevî olarak okutulan hadis kitabının, hadis koleksiyonunun –eskiden *mecmua* denilirdi– hadis mecmuasının 99. sayfasının 7. hadîs-i şerifi ve devamı olacak.

Metnini ve kaynaklarını merak edenler olursa oralardan araştırabilsinler diye bunu da söyleyerek izaha başlayalım.

Peygamber SAS Efendimiz'den Hz. Âişe-i Sıddîka Validemiz; Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in kızı, Peygamber Efendimiz'in zevcelerinden Hz. Aişe Anamız RA rivayet ediyor. Hanbelî mezhebinin imamı Ahmed ibn-i Hanbel ve Hâkim *Müstedrek*'inde kaydetmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُذْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَاتٍ قَائِمِ
الَّيْلِ صَائِمِ النَّهَارِ

(حم.ك. عن عائشة قال المناوي: بإسناد لا بأس به)

RE. 99/7 (*Inne'r-racüle leyüdrükü bi-husni hulükihî, derecâti kâimi'l-leyli, sâimi'n-nehâr.*)

(*Inne'r-racüle*) “Hiç şüphe yok ki bir kişi, bir adam...”

Adam diyor ama kişi diye tercüme etmek daha doğrudur. Kadın için de aynı şekilde geçerlidir. İnsan kadın olsun erkek olsun bu hükümler bakımından aynıdır. Bizim İslâm töresinde,

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.420, no:4165; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.90, no:24639; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.128, no:199; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.237, no:7998; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.194, no:731; Hatîb-i Bağdâdî, *elMüttefik ve'l-Müteferrik*, c.III, s.141, no:1152; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.468, no:3785; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.372, no:949; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.4, no:5147; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VII, s.290, no:6322.

örfünde, âdetinde kadınlar çok muhterem olduğundan onlar pek söze getirilmez, öne getirilmez.

Hani meselâ adama, “Hanımın nasıl?” filan dersen, “Sana ne?” der. “İsmi ne?” dersen, “Seni niye ilgilendiriyor?” der. Bizim töremizde pek sorulmaz, söylenmez. Onun için, adam deniliyor ama adamdan maksat kadın-erkek her kişi.

(*Inne’r-racüle leyüdrükü bi-hüsni hulukihî*)
“Bir adam hiç şüphe yok ki muhakkak huyunun güzelliği sayesinde, (*derecâti kâimi’l- leyli sâimi’n-nehâr*) gece namaza kalkan insanın, gündüzleri oruç tutan insanın derecelerine erişir, ulaşır, vasil olur!”

Bir insan, hiç şüphe yok ki, muhakkak ki güzel huyu sayesinde mutlaka geceleri namaz kılmak için kalkıp ihya eden, gündüzleri de oruç tutup sevap kazanan insanların derecesine ulaşır. Huyu güzel olunca, güzel huyu sayesinde, huyunun güzelliğiyle ulaşır.

Şimdi biz sevap kazanmak için çok fedakârlıklar yapıyoruz:

Abdest almak, namaz kılmak, uykuyu feda etmek, açlığa razı olmak, yemek yememek, hacca gitmek, malını canını ortaya koyup cihad etmek, parasını harcayıp hayır hasenat yapmak...

İslâm büyük fedakârlıklarla yürüyor; müslüman sevap kazanmak için her türlü fedakârlığı yapıyor. Tarih boyunca yapmış, Peygamber Efendimiz yapmış, sahâbe-i kirâm yapmış, iyi

müslümanlar, sâlihler yapmışlar, hâlen de öyle! Sevap kazanmak kolay değil, para kazanmanın kolay olmadığı gibi sevap kazanmak da kolay değil! Çalışmak gerekiyor, masraf gerekiyor, zahmet gerekiyor, ter dökmek, fedakârlık gerekiyor.

Fedakârlık olarak ne yapıyoruz?

Saati kuruyor, geceleyin uykusunu bırakıyor, zorlana zorlana gözlerini ovuştura ovuştura bile olsa kalkıyor; abdest alıyor gece namazı kılıyor. Veyahut sabah namazları erken oluyor, zorlansa bile, gece ikide üçte yatsa bile saati kuruyor, kalkıyor, abdest alıp camiye gidiyor. Gündüz oruç tutuyor; parası var, imkânı var; yemek yemiyor. Yutkunuyor, güzel şeyleri görüyor, önünde herkes yiyor içiyor ama o sabrediyor.

Ne yapıyoruz? Fedakârlıklar yapıyoruz.

Din, zahmet çekmekteki fedakârlıklarla ölçülüyor. Peygamber SAS Efendimiz:²

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَحْمَزُهَا

(Efdalü'l-a'mâli) “İbadetlerin efdali, yâni en faziletlisi (ahmezühâ) en zahmetli olanıdır.” buyuruyor.

Ne kadar zahmetliyse, sevabı o kadar çok oluyor.

İslâm rahatlık değil, zaten hizmet rahat değil! Halka hizmet, hakka hizmet kolay değil. Hizmet zaten zor, gayret istiyor. Yan gelip yatmak

² Keşfü'l-Hafâ, c.1, s.155, no:459.

kolay, tembellik kolay, günah kolay, keyif zevk eğlence kolay ama ciddi iş yapmak zor, fedakârlık istiyor.

Fedakârlıkları yapacak insan olmazsa, dünya bozuluyor, nizâm- ı âlem ihlal oluyor, devletler çöküyor, milletler yok oluyor. Fedakârlık lazım. Fedakârlık olmadan herkes gevşek olursa; ne devlet yürüyor, ne millet yürüyor, ne ticaret yürüyor ne hizmet yürüyor... Onun için bazı insanların fedakâr olması lazım.

Bazıları diyor ki:

“—Bazıları fedakârlık yapsın hizmet etsin, ben de beleşten yaşayayım.”

Nasıl istersen, keyfin bilir; herkes ettiğini bulacak! Sen sanma ki hizmet edenler, fedakârlık edenler şaşkınlığından, hesap yapmasını bilmediğinden öyle yapıyor; öyle sanma! O senden daha akıllı. O, ahiretini kurtarıyor, ebedî hayatını kurtarıyor.

Bu dünya hayatı 80-90 yıl. Devlet, insanı 65 yaşında emekli ediyor, diyor ki:

“—Yeter artık, hizmetin yeter.” diyor.

Ama o bir taraftan da, “Sen artık iyi hizmet edemiyorsun!” demek.

“—Hizmetin yeter, teşekkür ederiz, ben senin paranı veririm... Şimdiye kadarki yaptığı hizmetlerden Allah razı olsun, biraz istirahat et...”

Genç arıyor, dinamik eleman arıyor. Kolay değil; 65-70-80-90... 90'ı geçti mi çok seviniyoruz, 100'ü geçti mi mücevhere bakar gibi bakıyoruz,

yaşlanmış filan diyoruz. 100 yıl! Hadi daha fazla söyleyelim, 150 yıl diyelim. Ama ahiret hayatı sonsuz; rakam yok, son yok!

هُم فِيهَا خَالِدُونَ

(البقرة: ٣٩)

(*Hüm fîhâ hâlidûn*) [Onlar orada, cehennemde ebedî olarak kalacaklar.] (Bakara, 2/39)

Cennete girenler de cennette ebedî kalacaklar, cehenneme girenler de kâfirse cehennemde ebedî kalacak.

Ebedî hayatı kurtarmak için çalışmak mı önemli iki günlük ömrü kurtarmak için çalışmak mı önemli? Elbette çok olanı kurtarmak lazım!

Ötekisi sonsuz derecede çok ama, niçin herkes onu kurtarmaya çalışmıyor?

İmanı olmadığı için! İnanmıyor, Allah ona inanç nasip etmemiş. İnanmak çok büyük bir nimet. İnsan, inandığı zaman ahireti kazanıyor, inançsız olduğu zaman ahireti kaybediyor. İsterse dünyası balla kaymakla geçsin. Ahireti gitti mi mahvoldu demektir. Onun için imanla İslâm en büyük nimettir.

Sevaplar bu kadar zor kazanılmaktayken, bu sevapların çok kolay bir yoldan kazanılması için bir başka cadde var. Bir bu kulvar, bu yol var; zahmetli, meşakkatli, uğraşmalı, didinmeli bir yol. Bir de bir başka yol var; arkadaş gel, buradan gidersen kestirme, biz onların önüne çıkarız, şuradan gidiverelim, bak şıp diye

önlerine çıkacağız, onlardan evvel varacağız.
Bu kestirme yol nedir?

Bu kestirme yol; güzel huylu olmak. Neden?

“—Güzel huylu bir insan, sırf güzel huyu dolayısıyla geceleri uyku uyumayıp sabahlara kadar namaz kılan, gündüzleri de akşamlara kadar oruç tutan insanın derecesine mutlaka varır, muhakkak vasıl olur.” diye te’kidli, kuvvetli söylüyor Peygamber Efendimiz. “Tereddüt etme, mutlaka varır, korkma muhakkak varır.” diyor.

O zaman ne lazım?

Güzel huylu olmamız lazım, şart. Hepimizin güzel huylu olmamız lazım. Kârlı. Hem de güzel huyluluk üstelik bir de tatlı. Güzel huyluluk çok tatlı. Güzel huylu insanın kendisi için tatlı, çevresi için tatlı.

“—Allah Allah, hem herkes için tatlı, hem herkes için kolay, hem çok sevaplı; bu kestirme yoldan gidilmez mi?”

Gidilir, büyüklerimiz gitmiş.

Muhterem kardeşlerim, muhterem arkadaşlarım, ihvanım! Eskiler bu yoldan gitmiş. Bu yolu kullanmışlar. Bu kestirme yolu sen keşfetmiyorsun, çok önceden bu yoldan milyarlarca insan cennete gitmiş. Bu yol güzel ahlâk yolu! Bu yol tasavvuf yolu.

Adam neden derviş oluyor?

Nefsini terbiye etmek için! Nefsinin kötü huylarını temizleyecek, terbiye edecek; kötü huylarını atacak, insan-ı kâmil, kâmil insan,

olgun bir insan, güzel huylu bir insan olacak. Olmak için çalışmışlar.

Bu yeni keşfedilen bir şey değil, eskiden beri olan bir şey. Peygamber Efendimiz çok güzel huyluymuş. Sahâbe-i kirâm çok güzel huyluymuş. Sûfîler çok güzel huyluymuş, âbidler, zâhidler çok güzel huyluymuş. Bu yolu kullanmışlar.

Bu yolu unutan bizim asrımız! Bizim nesillerimiz bu yolu unutmuş. Bunlar güzel huyu unutmuşlar, şimdi yeniden keşfetmiş gibi oluyoruz.

“—Yapma ya! Allah Allah, demek güzel huyluluk çok kestirmeymiş, çok kârlıymış...” diye şimdi hayret ediyoruz.

Eskiler hayatını buna göre tanzim ediyordu, her davranışını buna göre tanzim ediyordu.

İki kişi 60-70 yıl karı koca yaşamışlar da hanımı:

“—Bir defacık bile birbirimizi incitmedik. Hiç incitmedik, rahmetli çok kibardı. ‘Hanımefendiciğim’ diye konuşurdu. Bir sözümü iki etmezdi.” diyor.

Hanım da; “Efendi Hazretleri” der, o da ona hürmet ederdi, ediyordu. Karşılıklı bir hürmet, çok tatlı bir hayat... Eskiler bunları ailesinde tahakkuk ettiriyordu, mahallesinde tahakkuk ettiriyordu, iş yerinde, toplumda tahakkuk ettiriyordu. Her işi güzel ahlâklıydı.

Fatih Sultan Mehmed, bugünlerin en çok konuştuğumuz mübarek şahsiyeti, İstanbul’u almadan önce Edirne’de tebdîl-i kıyafet eylemiş çarşığı pazarı dolaşıyor. Bir dükkâna gitmiş;

“—Yarım okka peynir ver!” demiş.

Adam peyniri tartarken bakmış tartısı doğru mu, güzel mi tartıyor? Peynirin tadına bakmış peynir hileli mi, tam yağlı mı yarım yağlı mı, bozuk mu temiz mi?.. Her şeyi güzel! Kusur bulamamış. Tebdîl-i kıyafet, dükkâncı onun padişah olduğunu bilmiyor.

Tebdîl-i kıyafet etmek ne demek? Kıyafeti değiştirmek demek. Belki eski bir elbise giydi, belki külahını kavuğunu değiştirdi; adam tanıyamıyor.

Güzelce, her şeyini beğenmiş. Teftiş, kusurunu bulsa cezalandırır:

“—Ben padişahım, yakalayın şunu. Atın zindana! Hile yaptı, tartıyı eksik tarttı... Sattığı mal bozuk, hileli... Dükkân pis...” der.

Belediye zabıtası var ya onun gibi iş yapıyor. “Benim memurlarım bu işleri takip ediyorlar ama bir de ben iyi takip edip etmediklerini anlayayım!” diye.

Her şey iyi, güzel.

“—Pekiyi, bir okka da şundan ver.” demiş. Meselâ, un veya pirinç vermesini istemiş.

Adam şöyle geriye çekilmiş, karşısındakinin kim olduğunu bilmiyor. Demiş ki:

“—Mübarek, sen sabahleyin dükkânıma geldin, benimle alışveriş yaptın, ben siftah yaptım. Allah senden razı olsun. Karşı komşum siftah yapmadı. Zahmet olmazsa rica etsem bu ikinci malı da oradan alsan da o da siftah etse, o kardeşim de siftah etmiş olsa, ne dersin?”

“—Pekiyi, olur. Allah senden razı olsun.” demiş. O huyunu da beğenmiş.

Karşıya gitmiş, onu almış. Oradan da bir başka bir şey istemiş. O da:

“—Çok teşekkür ederim. Bende o maldan var ama ben şimdi sen benimle alışveriş yaptığın için siftah yaptım. Şu kardeşimin dükkânına daha hiç kimse girmedi, şu karşı komşudan alsan...” demiş, o da başkasına göndermiş.

Bu nedir? Bunlar ticaret ahlâkının sahneleridir. Tartıyı güzel tartıyor, malı temiz satıyor, dükkânı temiz, komşusunu seviyor, komşusuyla rekabeti yok, düşmanlığı yok, çatışması çekişmesi yok... Güzel huy.

Fatih Sultan cennetmekân demiş ki:

“—Ben böyle temiz bir milletle İstanbul’u değil, dünyayı alırım!”

Muhterem kardeşlerim!

Ahlâk, ticarî ahlâk güzel. Böyle bir milletle dünyayı bugün de alırız. Böyle ahlâka sahip bir millet, bir topluluk olalım; dünyanın fethi zor değil, dünyayı alırız.

Muhterem kardeşlerim! Çünkü artık hudutlar serbest. Amerika’ya gidebilir misin? Gidersin.

Almanya’ya? Zaten gitmiş bir sürü arkadaşımız var. Fransa’ya?

Brigitte Bardot üzülüyor, bugün gazeteler yazıyor:

“—Fransa müslüman doluyor, köylere bile camiler yapılıyor, kiliseler kapanıyor.” diye üzülmüş.

Neden? Bir İslâmlaşma var. Müslümanlar her yere gidebiliyor. Biz dünyayı fethederiz. Kılıçla değil; ahlâkla, imanla fethederiz! Zaten Peygamber Efendimiz buyurmadı mı: “—Roma da fetholunacak!”

Ama kılıçla değil! İstanbul kılıçla fetholdü ama Roma *Lâ ilâhe illa'llah* diye diye fetholacak. Papa, papazlar, Romalılar, İtalyanlar müslüman olacak. İslâm'ın güzelliğini, kendi yollarının yanlışlığını, puta tapmanın yanlış olduğunu, kula tapmanın şirk olduğunu, Hz. İsa'nın Allah'ın kulu olduğunu anlayacaklar! Put kırılacak, domuz eti yenmeyecek. Bu dünya güzel ahlâkla öyle günler görecek.

b. Her Hak Sahibine Hakkını Ver!

Muhterem kardeşlerim!

Ahlâk dediğimiz şey insanın toplu yaşamasından ortaya çıkan bir manzaradır. İnsan tek başına olsa, kime karşı ne muamele yapacak da ahlâkı belli olacak. İnsanın güzel ahlâkı başka insanlarla olan muamelesinde belli olur.

Gerçi insanın kendi nefsiyle de işlerinde ahlâk vardır. Kendi nefsiyle muamelesinde de ahlâk olacak. Tek başına olsan bile Robinson Crusoe gibi gemin batsa, uçak düşse de bir adada tek başına yaşasan bile, orada da tek başına kendine karşı sorumlulukların var. Nefsine karşı davranışının İslâm'ın istediği kaidelere uygun olması lazım.

Mesela nefsini yıpratamazsın, vücudunu yıpratmaya hakkın yok!

“—Hocam, millet yıpratıyor...”

Nefsine haksızlık ediyor, nefesine, bedenine zulmediyor, emanete hıyanet ediyor; ahirette cezasını çekecek. Sigara içiyor, ciğerlerine zulmediyor. İçki içiyor, midesine zulmediyor. Esrar kullanıyor, aklına zulmediyor. İyş u nûş u işretle ömür geçiriyor, bedenine tüm zulmediyor. Gençliğine zulmediyor. Gücüne, kuvvetine, taravetine zulmediyor. İnsan kendine de zulmetmeyecek.

Kendine zulmetmeyecek, nefsinin hakkını verecek!

Peygamber SAS Efendimiz Ebü'd-Derdâ RA'a hitaben şöyle buyurdu:³

يَا أَبَا الدَّرِّ دَاءٍ إِنَّ لِحَسَدِكَ عَلَيْكَ حَقًّا وَلِأَهْلِكَ
عَلَيْكَ حَقًّا وَلِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا وَأَعْطِ كُلَّ ذِي حَقٍّ
حَقَّهُ صُمْ وَأَفْطِرْ وَقُمْ وَنَمْ وَأَتِ أَهْلَكَ

(حل. عن أبي جحيفة)

RE. 492/10 (*Yâ ebe'd-derdâ!*) “Ey Ebü'd-Derdâ! (*Inne li-cesedike aleyke hakkın*) Hiç şüphe yok ki bedeninin, vücudunun senin üzerinde hakkı vardır. Bu hakkı bu vücuduna vermezsen, bu elin, bu ayağın, bu vücudun senden davacı

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.112, no:285; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.275, no:8128; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.176, no:20; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XLVII, s.116; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.188; Ebû Cuhayfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.45, no:5403; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIII, s.27, no:25480.

olur.”

(Ve li-ehlike aleyke hakkın) “Aile efradının, zevcenin ve çoluk çocuğunun senin üzerinde hakkı vardır.”

(Ve li-rabbike aleyke hakkın) “Rabbinin senin üzerinde hakkı vardır.” Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne karşı görevler var.

(Ve a’ti külle zî hakkın hakkahû) “O halde, her hak sahibine hakkını ver!”

Senin sende hakkın var. Sen aklını kullanarak yaşıyorsun hayatını sürdürüyorsun; kendine karşı vazifelerin var.

Vazifelerin nedir?

Bu vücudu iyi kullanmak. Uyku zamanında uyku, ezan okunduğu zaman namaz, yemek zamanında yemek...

Aşırı yemek de doğru değil. O da sıhhate zararlı. Peygamber Efendimiz onu da sınırlamış. Aşırı yersen hasta oluyorsun, o zaman da hıyanet etmiş oluyorsun. Aşırı da yeme, az da yeme, eksik de bırakma, fazla da bırakma... Sigara da içme, öteki mükeyyefâtı da kullanma, içki de içme; vücudun sıhhatli olsun.

70 yaşında, 90 yaşında adam; çakı gibi. “İhtiyar delikanlı” diyorlar, aslan gibi. Bakıyorsun; resmî geçitlerde filan ak sakallı, madalyası var, adam yürürken yer titriyor.

Neden? Bu hacı amca, bu sakallı, gazi amca içki içmedi, sigara içmedi, günah işlemedi, zina etmedi. Gençliğini orada burada harcamadı,

vücudunu iyi kullandı. Çakı gibi, çelik gibi.

İşte bu, insanın kendine karşı sorumluluğu. Ahlâkın ilk dairesi; insanın kendi kendine adaletli, ahlâklı, dürüst, haklı davranması, zulmetmemesi.

Vücudumuza karşı görevler var. Doktor kardeşlere diyorum ki: “—Kitap yazın, bu bizim cemaatimiz vücudun nasıl sıhhatli kullanılması gerektiğini öğrensin!”

El kitabı; şimdi size vücudun kullanma talimatnamesini çıkartıyoruz: Bu vücudunu böyle kullanacaksın, şöyle kullanırsan olmaz!”

Biz bir çamaşır makinesi aldık, fişe bir soktuk; makineden ne sesler çıktı, dangır dungur tangur tungur. Talimatnamesini okumamışız, onun bir yerinde bir şey varmış, o dışarı çıkacakmış, ondan sonra çalıştırılacakmış. Talimatnameyi okusaydık o tangırtı tungurtu olmayacaktı. Ödümüz patladı, makine yerinden hopluyor. Zarar vermeden işi rayına oturttuk.

Her şeyin talimatnamesi var. Talimatname ne demek? “—Şunu şöyle yapacaksın, dikkat et!” diye öğüt demek. Talim ne demek? Öğretmek demek.

Talimatname ne demek? Bunu böyle kullanman lazım, diye öğretilmesi. Vücudun da talimatnamesi var. Başka tekkelerde bunları göremezsiniz.

Bir kitap çıkartmıştık, bir kitap çıkarttık, neydi? Bosna, Hersek, Çeçenistan gibi harp darp olursa bomba vs. olursa birisi yaralanırsa,

trafik kazası olursa nasıl ilkyardım nasıl olacak? Savunmamızı, ilkyardımıımızı öğretmek için iki parmak kalınlığı kitap çıkarttık: *Savaş ve İlkyardım*.

Neden? Önemli... Ya harp olursa... Yunanistan kurcalaya kurcalaya Kardak Kayalıkları bilmem ne derken bir harp patlarsa ne yapacağız?

Çarpışacağız, ne yapalım? Severek, bir gül bahçesine girercesine... Bizim ölümden korkumuz yok! Allah verdiği hayatı yazmış, ne kadar yaşayacaksak o kadar yaşayacağız. Ölüm bize vız gelir. Biz Allah yolunda ölmeyi en büyük nimet biliriz. Bizim karşımızda kimse duramaz. Ne Yunan durur ne başkası, hiç kimse duramaz ama biz sağlam müslüman olsak!

Savaş ve İlkyardım kitabı gibi bir de sıhhatli yaşamak için kitap çıkartıyoruz. O da kendimize karşı ahlâkî vazifelerimiz.

Muhterem kardeşlerim!

İkincisi: Ailemiz. Biz aileyiz ya... Sen çocuksan anan babanla bir ailesin. Evliysen işte o senin toplumun, en küçük sosyal grup, içtimaî topluluk aile. Karın var, yeni evlendiniz; sadece karın var,

çoluk çocuğunuz da var, ya da sen kendin çocuksun, annenin babanın yanındasın, değil mi? Bir aile var, aile fertlerinin birbirlerine karşı da ahlâkî vazifeleri var.

“—Ben kuvvetliyim, çok kuvvetliyim, pazım kuvvetli; bir tane patlattım mı dokuz takla attırırım...”

Patlatırsın ama Allah da sana dokuz takla attırır.

Allah zalimleri seviyor mu? Sevmiyor. O halde sen kuvvetli olsan bile kuvvetsize zulüm yapamazsın.

Neden? Sen mü'minsin, müslümansın; Allah'a inanıyorsun, Allah'ın seni gördüğünü biliyorsun. Hanımına zulmetmeyeceksin, hanımına haksızlık yapmayacaksın. Söylediğin sözü ölçeceksin. Hanımın senden davacı olmayacak.

Senin iyi Müslümanlığının ölçülerinden bir tanesi ne? Hanım iyi bir Müslümansa, senden davacı olmayacak:

“—Yok, benim efendi iyidir, Allah razı olsun memnunum.” diyecek. Öyle demiyorsa, notun kırıktır.

Niye “İyi müslümansa...” diyorum?

Cadaloz müslüman değilse tabii. O zaman müslümanı sevmiyor:

“—Aman bu sakallı, camiye gidiyor, beni şuraya götürmüyor, buraya götürmüyor...” diyor.

Bu hacı amca veya bu kardeşimiz böyle bir kadınla niye evlendi? İşte bu evlilikler gençlik yaşlarında oluyor. O zaman camiye gelmeyen bir insan oluyor, bilmiyor. Okulda tanışıyorlar, iş yerinde tanışıyorlar:

“—Benimle evlenir misin?” diyor.

O ona karşı alakalı, bu buna karşı alakalı; evleniyorlar... İlk günler iyi, bal ayı, bal kaymak... Bal ayı bitti mi sonra ne başlıyor?

İnsanlar güzel huyluysa geçim güzel devam edi-

yor; kötü huyluysa dırđır başlıyor, huzursuzluk, kavga, inat başlıyor.

Kadın diyor ki:

“–Sen bana karışamazsın!”

“–Niye karışamayacakmışım? Ben senin kocanığ. Nikâh memuru ne demişti?..”

Bırak nikâh memurunu, Kur’ân-ı Kerîm’de Allah ne diyor?

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ

(النساء:٤)

(*Er-ricâlü kavvâmûne ale’n-nisâ’*) “Nikâhta, evlilikte erkekler kadınların âmiridir, yöneticisidir ve mes’ulüdür.” (Nisâ, 4/34)

Erkekler kadınların üzerine nezaretçidir, hâkimdir, kaimdir.

Ailenin reisi erkek; medenî kanunda da öyle, belediye nikâhı kıyılırken o da öyle söylüyor. Ailenin reisi erkektir.

Kadın dinlemiyor:

“–Ben öyle şeyi tanımam.” diyor. “şimdi feminizm akımları var, ben de, pantolon giyerim, ben de blucin giyerim, unisex aynı şekilde giyiniriz, benim ondan aşağı kalır neyim var?..” diyor. “Ben de şöyle yaparım, ben de böyle yaparım..” akımlar vs.

İslâm böyle değil. İslâm’da evin reisi erkek. Ne diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri:

قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

(التحریم: 6)

(*Kù enfüseküm ve ehlîküm nâren vekùduhe'n-nâsü ve'l-hicâretü*) “Kendinizi ve aile efradınızı, yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden koruyun!” (Tahrim, 66/6)

Seni ve çoluk çocuğunu korumak, yedirmek içirmek, barındırmak dünya ve ahiretine zarar gelmemesine nezaret etmek kocanın vazifesi. İslâm böyle diyor. Doğru, doğru olan bu!

Neden? Erkek güçlüdür, koruyacak yapacak. Erkek dışarıda dayanabilir, kadın dayanamaz. Kadın güzelse dışarı çıkınca üç tanesi yolunu keserler laf atarlar. Kadın dışarıda serbest gezemez, gece gece sokağa çıkamaz, تنها sokaklardan gidemez. Erkek gider.

Demek ki bu işin erkeğin vazifesi olması doğru! Kadın onu dinlemiyor. İslâm'ı bilmiyor, dinlemiyor. O zaman kendisi günaha girer.

Eğer kadın müslüman da namazında niyazında, itaatli, ibadetli bir kadın da kocasından şikâyetçi ise, kocanın notu düşer, dervişin notu düşer. Notu gitti.

Neden? Hayat arkadaşı, onun her şeyini en iyi bilen arkadaşı ondan yaka silkiyor, memnun değil. Notu düşer.

“—Notu düşsün, ne olacak?..”

Notun düşmesi mâneviyat bakımındandır, tehlike demektir. Yarın Allah'ın huzurunda kötü bir durumda kalacak demektir.

Neden? Kadın davacı olursa Allah ötekisinin yaptığı haksızlıkların hesabını sorup cezasını verecektir de ondan!

Muhterem kardeşlerim!

Bu bakımdan, ben başka yerlerde görülmeyen bir sıklıkla ve ısrarla söylüyorum; kadınlarınızı ezmeyin! Güçlüsünüz diye, kazaksınız diye kadınlarınızı ezmeyin. Kadınlarınızın gönlünü alın, kadınlarınız sizden şikâyetçi olmasın.

Ben bir hafız kadına; “Efendin iyi...” filan dedim. Güldü, “Ah hocam, ah...” dedi, başka bir şey demedi.

“—Neler çektiğimi bir ben bilirim bir Allah bilir!” demek istedi. Konuşmadı tabi, kocasını çekiştirsin mi, çekiştirmede ama neler çektiğimi ben bilirim dedi.

Öyle olmasın, aksi de olmasın:

“—Karım benim sözümü hiç dinlemez, istediği yere gider. İsteddiği masrafı yapar, fatura eve gelir ben de karımın paralarını ödeyeceğim diye canım çıkar.”

Böyle kadınlık olmaz. İslâm'da kadın kocasının izni olmadan malını çarçur edemez, parasını harcayamaz. Hakkı yok. Görevi korumak. Efendi alacak. İzin verirse olacak, öyle şey yok. Tabi kadının yemesi içmesi, barındırması, geçimi erkeğin üzerine. Kadın kendi bildiğine sokağa çıkamaz.

Kocasının izni olmadan sokağa çıkan bir kadın, evine dönünceye kadar Allah, melekler, mahlûkat ona lanet eder! Evine dönünceye kadar! Kadınlar bunu bilsin.

Neden? Kadının namusu korunacak. Öyle şey olur mu?!.. Kocasının evinden başka bir evde soyunan bir kadının üstüne lanet yağar.

Üstüne güzel koku sürünüp dışarı çıkan bir kadının, kokusunu başka erkeklerin duyduğu bir kadının üstüne lanet yağar, melekler lanet ederler! Bunu kadınlar bilecek. Eski kadınlar bilirdi.

O zaman İslâm'da kadınlar esir mi?

Hayır, erkekler esir. Erkekler hizmetçi, erkekler kadının hizmetçisi. Kadınlar hanımefendi; evinde hanım hanım oturacak, sokakta lıngır lıngır, tangur tungur, tıklar tıklar, pıtır pıtır gezmeyecek. Anlaşmalı. İslâm kimseye zulmetme hakkı vermiyor, kimsenin de hakkını çiğnettirmiyor. Kadın kocasına saygılı olacak, erkek de karısına sevgili, saygılı, adaletli olacak.

Böyle olmuyor, şikâyetler var. O zaman kusur var. Tarafların İslâmlığında kusur var. Şikâyet varsa, kırmızı ışık yanmış demektir. Şikâyet var, kadın kocasını şikâyet ediyor, kırmızı ışık yanmış. İş ilâhî mahkemeye gidecek duruma gelmiş.

“—Acaba ben hakikaten kusurlu muyum?” diye adam kendisini ölçecek.

Koca, karısından şikâyet ediyor: “—Bizim karı, cadaloz söz dinlemez.” Ne yapar?

“—İstediği zaman bir yere gider, nereye

gittiğini söylemez. Akşam gelir. Dün akşam eve gelmedi.”

Öyle şey olmaz! Kadın da erkeğin sözünü dinleyecek:

“—Kısa kolla balkona çıkma!” derim çıkar. “Başını ört.” derim örtmez.

Olmaz! Çünkü bunları Allah emrediyor, kocası sadece uygulamasını söylüyor. Emreden dinimiz. Binâen aleyh kadın da kusurlu olabilir. Kadın kusurluysa dinin emrettiği noktaya, hizaya gelsin. Hizaya gel derler ya, aşırıysa o hizaya gelsin.

Erkek zalimse, erkek zulmü bıraksın, o hizaya gelsin! Melek gibi kadın, sesi çıkmıyor. Bazıları hakkını savunamazlar. Bazısı savunulacak hakkı olduğunu da bilmez, İslâmî bakımından haklı olduğunu da bilmez. Ötekisi de ezer de ezer. Döver, fena halde döver. Kadın dövülür mü? Dövülmez.

Benim hiç unutamadığım bir şikâyet kâğıdı... Buraya gelen kadınlardan; müslüman, müte-deyyin, namazlı niyazlı kadın:

“—Hocam, kocam sinirlidir, beni dövdü mü duvarlar kan içinde kalır!”

Şu manzarayı düşünün bir: Karısının kafasını alırmış güp güp duvarlara vurmuş, duvarlar kan içinde kalırmış. Böyle kocalık olur mu ya? Böyle Müslümanlık olur mu? Bunu söylemek lazım değil mi, bunu söylememiz yanlış mı? Böyle Müslümanlık olmaz!

Güzel huyun birinci kademesi: İnsanın

kendisine, vücuduna, nefesine, kendisine karşı ahlâkî görevleri kaideleri var. Ondan sonra aile içinde görevleri var. Ondan sonra cemiyet içinde, cemaat içinde, millet, devlet, ümmet içinde görevleri var.

Şimdi devlet laçka olmuş, herkes rüşvet alıyor. Var gücümüzle hepimiz mücadele edeceğiz. Ne rüşvet vereceğiz ne alacağız ne aldıracağız! Millet;

“—Devlet malı deniz, yemeyen domuz.” diyor. Ye babam ye... Bugünkü gazetelerde var:

“—Hayalî ihracat yeniden hortladı!”

Bu sahtekârlığı yapanlar bavul ticaretine sahte faturalar keserek devletten şu kadar trilyon para tırtıklamış. Hazineye dula, yetime hizmete ayrılması gereken paralarını almışlar. Haram, günah! Tüyü bitmedik yetimin hakkını alıyor, utanmıyor. Utanmaz; imanı yok, insafı yok, vicdanı yok!

Ama buna da bunu yaptırtmamak bizim vazifemiz, senin ve benim vazifem. Sen ve ben ve toplumun öteki fertleri rüşveti engelleyecek, hırsızlığı engelleyecek, yalanı, yalan şahitliği engelleyecek... Her türlü haksızlığı engelleyecek!

Biz Mekke’de, “Burası Mekke, bizim mukaddes şehrimiz.” diye yere kâğıt parçası atmıyoruz. Benim kardeşlerim, ihvanımız orada yerde çöp gördü mü çöpçü gibi kâğıt toplayıp çöpe koyuyor.

Neden? Bu bizim şehrimiz. Tertemiz olması

lazım diye!

Burası da bizim şehrimiz. Müslümanın yaşadığı bir şehirde pislik olmaması, çöpçüye lüzum olmaması lazım. Neden?

Müslüman çöp yapmaz ki! Çöpçü var, yine de çöpten geçilmiyor. Çöpler köşe başlarında; bir de geliyorlar içinden kâğıtları vs. alacağız diye paketleri açıyorlar, yeniden bir çöp yapıyorlar. Belediyenin onlara da müsaade etmemesi lazım, cezalandırması, yakalattırması lazım! Pislik üstüne pislik. Kapatılmış, pislik yayılıyor. Bunların hiçbirisinin olmaması lazım.

Müslümanın her şeyi temizdir. Yataktan kalktı mı yatağı temiz olacak. Askerde yatak yaptırmayı öğretmiyorlar mı? Öğretiyorlar.

Müslümanın her şeyi temiz olacak; bedeni temiz olacak, vücudu temiz olacak, her işi temiz olacak.

Bir vazifemiz içtimaî vazifeler.

Yanımızda hırsızlık yapılıyor, ses yok; aldatmaca oluyor, ses yok. Tüccar adam, oğlunu ilâhiyat fakültesine göndermiş. Benim talebem; namazlı, falanca adama da mensup derviş, dükkânına gelen birisine diyor ki:

“—Ben şimdi sana birisini getireceğim. Kötü malı iyi göster, iyi malı kötü göster, fiyatları söyle söyle, sonra bölüşelim.”

“—Tamam.” diyor.

Adam gelecek;

“—Şu kaç?”

“–Elliye...”

Hâlbuki o yirmi beşe.

“–Bu kaç?...”

Yüksek fiyatla söyleyecek, bu yanındaki de:

“–Tamam, bu daha iyi.” diyecek.

Bizim ilâhiyatlının babasıyla önceden anlaşıyor. Sonra ikisi, malı alacak adamı kandıracaklar, haksız kazancı bölüşecekler. Haram bu, haram!

İnsanın falanca efendiye mensup olması onu kurtarmaz! Oğlunu ilâhiyata göndermesi kurtarmaz! Böyle ticaret olmaz, müslüman böyle iş yapmaz! Ama yapılıyor. Bunu da yaptırtmamak lazım. Yaptırtmamak da bir vazife; yapmamak bir vazife, yaptırtmamak bir vazife.

c. Tasavvuf Güzel Huy Demektir

Demek ki, kendimize karşı ahlâkî görevler görevlerimiz var. Ailemize karşı görevlerimiz, çoluk çocuğumuza karşı görevlerimiz, komşularımıza karşı, cemaatimize karşı görevlerimiz var, müslümanlara karşı görevlerimiz var... Bütün bunların yerine getirilmesi güzel yapılması, güzel ahlâk!

İnsan güzel ahlâklı oldu mu, geceleri sabahlara kadar ibadet eden gündüzleri akşamlara kadar oruç tutan insanların derecesine ulaşır, o kadar yüksek seviye kazanır, o kadar çok sevap kazanır.

Muhterem kardeşlerim! Güzel huylu olacağız, kestirme yol bu... İyi derviş olacağız, tasavvuf bu...

Tasavvuf, güzel huy demektir.

Tasavvuf yâr olup bâr olmamaktır; Gül-i gülzâr olup hâr olmamaktır.

Tasavvuf dost olmaktır ama kimsenin sırtından beleşten geçinmemek yoludur, yük olmamak yoludur. Mutasavvıf kazanır, başkasına yedirir. Başkasının kesesinden beleşten yemez.

(Tasavvuf yâr olup bâr olmamaktır) Bâr, “yük” demek. Yâr olacak, bâr olmayacak, yük olmayacak.

(Gül-i gülzâr olup hâr olmamaktır) Gül bahçesinin gülü olacak ama diken olmayacak. Yanına yanaşıyorsun; Uff... Elime diken battı, gülün dikenini battı. Tasavvuf gül olmaktır ama diken olmamaktır.

Ne demek? Dervişin yanına birisi geldiği zaman ondan incinmemesi demek. Senin yanına gelen senden inciniyor mu, komşun senden inciniyor mu, arkadaşın, yol arkadaşın senden inciniyor mu, hayat arkadaşın vs. senden inciniyor mu? Demek ki senin dikenlerin var.

Tasavvuf gül olmaktır, diken olmak değil!

Millet bunları bilmiyor veya biliyor da yapamıyor. Bir de o var, bilip de yapamamak da var ama çoğu da İslâm'ın böyle olduğunu bilmiyor, dervişliğin bu olduğunu da çoğu bilmiyor.

Sanıyor ki dervişlik cübbe giymektir, sırtına cübbeyi giyiyor. Sanıyor ki dervişlik sarık sarmaktır, sarığı da sarıyor. Sanıyor ki dervişlik tesbih çekmektir, tesbihi de eline alıyor; huyları kötü! Olmaz. Huy güzel olacak.

Dervişlik, asıl huy güzelliği demek.

Bir adama cübbe giydirirsen cübbeli olur, cübbeyi çıkartırsan cübbesiz olur. Fazileti elbisesine mi bağlı? Hayır. Fazileti içine, kalbine bağlı. Ahlâkı güzel oldu mu iyi insandır; ne giyerse giysin, ister çul giysin, ister aba giysin, ister çuval bürünsün.

Yere düşmekle cevher, sâkıt olmaz kadr ü kıymetten.

Mücevher çamura düştü diye kıymeti düşer mi?

Elmas yüzüğü yere düşmüş, elmas yüzük çamurlandı. Kıymeti düştü mü? Yere düşmekle cevher değerini kaybetmez. Kıymeti düşmez, gene o cevherdir.

Çul da giyse, aba da giyse, tıraş olsa da, olmasa da aynı...

Hacca gidiyorsun; adam altına bir örtü sarılmış, bir omuzuna örtü almış, iki örtü, baş açık, yalınayak. Bu mebus mu, bakan mı, kim bu? Esnaf mı tüccar mı, müdür mü belli değil.

Biz tavaf ediyoruz. Baktım önümde bizim bakanlardan birisi, tavaf ediyor.

“—*Selâmün aleyküm!*” dedi.

Baktım önünde bir bakan daha, o da musafaha etti. Bu taraftan birisi eğildi bize sarıldı. Âşına bir sima ama kim olduğunu bilemedim, arkadaşlara sordum. Bu da filanca mebus, dediler. Mâşaallah biraz ileri gittik; bir başka mebus, hanımını önüne katmış tavaf ediyor. Ama belli değil, sen bakansın sen mebusun diye yazmıyor, herkes aynı.

İnsanların kıymeti üstündeki elbisesinde değildir, bindiği arabada, oturduğu evde değildir.

Adam esir düşse bile hapiste bile kıymettir, hapse bile girse kıymettir. Türkiye’den sürseler, başka yere gitse, orada da kıymettir. Diyelim ki Rusya’dan sürdüler, Türkiye’ye geldi; değişmez, kıymetli olan şey her yerde kıymetlidir. Öyle olmaya çalışacağız. Güzel huylu olacağız. Güzel huylu olduk mu çok sevap kazanırız. Kötü huylu olursak?.. “—Hocam bir sorum var. Hem namazını kılıyor ibadetlerini yapıyor hem de kötü huylu?” Namazından ibadetinden biraz sevap kazanır ama kötü huyundan çok zarar kazanır, sonunda hâli perişan olur! “—Hocam, bir sorum daha var. Filanca adam çok güzel huylu ama sade bir vatandaş, ibadetleri normal?..” Tamam, o çok sevap kazanır. Güzel huy çok ağır çeker! İnsanların ekseriyetle cennete girmesi güzel huyundan olacak, ibadet çokluğundan değil! Adam diyor ki: “—Yüz defa tavaf ettim.” Diyor ki: “Günde yüz rekât namaz kılarım.” Diyor ki: “Yılın her günü oruç tutarım...” Cennete girmesi ibadetinin çokluğundan değil. Peygamber SAS, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:⁴

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.363, no:2004; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.442, no:9694; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.224, no:476; Buhârî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.108, no:289, 294; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.360, no:7919; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.324, no:2474; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.235, no:4914; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.137, no:1050; Tahâvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.IX, s.470, no:3787; İbn-i Ebi’dDünyâ, *el-Vera’*, c.I, s.93, no:135; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.379, no:1073; Ramhürmüzî, *Emsâlü’l-Hadîs*, c.I, s.159, no:132; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.VIII,

أَكْثَرُ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الْجَنَّةَ تَقْوَى اللَّهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ

(حم. خ. في الأدب ت. ه. ك. حب. هب. عن أبي هريرة)

RE. 80/3 (*Ekseru mâ yüdhilü'n-nâse'l-cennete takva'llâhi ve hüsnü'l-huluk.*) “İnsanları ekseriyetle cennete sokacak şey, güzel huydur ve takvâdır.” Muhterem kardeşlerim! Güzel huylu olacağız.

Güzel huyluluk nedir? Vermeyene vermektir, gelmeyene gitmektir; dövene elsiz olmaktır, sövene dilsiz olmaktır, geçimli olmaktır, tatlı dilli olmaktır; fedakâr olmaktır, iyi huylu olmaktır; adaletli olmaktır, dürüst olmaktır; kale gibi sağlam olmaktır, menfaatten dolayı bozulmamaktır, mevkie makama çıkınca değişmemektir, eline geçen fırsatları kötü yola kullanmamaktır, suiistimal etmemektir... Güzel huy bunlar!

Bir toplum bunlarla güzel oluyor, bunlarla bir aile mutlu oluyor, bunlarla bir insan kıymetli insan oluyor! Bunlar olmadı mı toplum da mahvoluyor; aile de yıkılıyor, insan da perişan oluyor, dünyası da ahireti kahroluyor. Her bakımdan fena oluyor.

Onun için namaz kadar, hac kadar, zekât, Ramazan kadar, Kur'an'a olan saygımız kadar, güzel huynun da çok önemli olduğunu bileceğiz,

s.470; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.60, no:2340; Begavî, *Şerhü'sSünneh*, c.VI, s.311; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.141, no:44071; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.357, no:4283.

güzel huylu olmaya önem vereceğiz.

Önem vermiyoruz!

İki derviş kardeş kavga ediyor. Bir yerde aynı camide bir müezzin, bir imam vardı; birbirleriyle kavgalı!

Rahmetli Hocamız Mehmed Zahid Efendimiz Hazretleri'ne geldiler:

“—Hocam, şu imam, bu müezzin, ikisi de ihvanımız; birbirlerine küs, kavgalı... Ne tavsiye edersiniz?”

Hocamız çok veciz konuşurdu, kısa, özlü:

“—Dervişliği tavsiye ederim!” dedi.

Derviş olsunlar yeter, kavga gürültü kalmaz. Derviş değil! İmam ama derviş değil, müezzin ama derviş değil.

“—Dervişliğe davet ederim, dervişliği tavsiye ederim!” dedi.

Kısaca ama çok doğru. Hakikaten ilaç o. Her şeyin ilacı dervişliktir, güzel huydur. Her şeyin ilacı budur.

Bizim yolumuz çok kıymetli. Millet elindeki cevherin kıymetini bilmiyor. Yolumuz çok kıymetli, tutturduğumuz yolumuz çok güzel! Maddeten mânen, hem dünya hem ahiret bakımından çok güzel bir yoldayız.

Ama bunu hakikî yapmamız lazım. Dervişsek hakikî derviş olmamız lazım. Müslümansak hakikî müslüman olmamız lazım. Çok önemli.

d. Cennette Huriler

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Ebû Said el-Hudrî Hazretleri'nden; Ahmed ibn-i Hanbel Hazretleri, Hanbelî mezhebinin imamı, aynı zamanda büyük hadis alimi; İbn-i Abdilber, İbn-i Hibban ve diğer kaynaklarda rivayet edilmiş.

Cenneti anlatan bir hadis-i şerif. Cennet nasıl, görelim Mevlâ cennette neler ikram ediyormuş? Allah hepimizi cennetlik etsin... Oturup tatlı tatlı dinleyelim bakalım cennete ne oluyormuş. Bayılacağınız bir hadîs-i şerif.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِنَّ الرَّجُلَ فِي الْجَنَّةِ لَيَتَكَبَّرُ سَبْعِينَ سَنَةً قَبْلَ أَنْ
يَتَحَوَّلَ ثُمَّ تَأْتِيهِ امْرَأَتُهُ فَتَضْرِبُ عَلَى مَنْكَبَيْهِ
فَيَنْظُرُ وَجْهَهُ فِي خَدِّهَا أَصْفَى مِنَ الْمِرَاةِ وَإِنَّ
أَدْنَى لَوْلُؤَةٍ عَلَيْهَا تُضِيءُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ فَتُسَلِّمُ عَلَيْهِ فَيَرُدُّ السَّلَامَ وَيَسْأَلُهَا مَنْ
أَنْتِ وَتَقُولُ أَنَا مِنَ الْمَزِيدِ وَإِنَّهُ لَيَكُونُ عَلَيْهَا
سَبْعُونَ ثَوْبًا أَذْنَاهَا مِثْلُ النُّعْمَانِ مِنْ طُوبَى

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.75, no:11733; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.525, no:1386; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.410, no:7397; Heysemî, *Mecmaü'zZevâid*, c.X, s.775, no:18762; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.483, no:39356; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.280, no:6299.

فَيَنْفُذُهَا بَصْرُهُ حَتَّى يَرَى مَخَّ سَاقِهَا مِنْ وَرَاءِ
ذَلِكَ وَإِنَّ عَلَيْهَا التَّيْجَانَ إِنَّ أَدْنَى لَوْلُؤَةٍ مِنْهَا
تُضِيءُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

(حم.ع. حب. ض. عن أبي سعيد)

RE. 99/8 (*Inne'r-racüle fi'l-cenneti leyettekiu seb'îne seneten kable en yetehavvele, sümme te'tîhi'mretehu fetadribu alâ menkibeyhi, feyenzuru vechuhû fî haddihâ asfâ mine'l-mir'âti, ve inne ednâ lu'lüetin aleyhâ tudîu mâ beyne'l-meşrîkı ve'l-mağrib; fetüsel-limu aleyhi, feyerüddü's-selâm, ve yes'elühâ: Men enti? Fetekûlu: Ene mine'l-mezîd. Ve in-nehû leyekûnu aleyhâ seb'îne sevben, ednâhâ misle'n-nu'man min tûbâ; feyenfuzuhâ basaruhû hattâ yerâ muhha sâkîhâ, min verâi zâlike ve inne aleyhi't-ticâne inne ednâ lu'lietin minhâ tudîu mâ beyne'l-meşrîkı ve'l-mağrib*)

(*Inne'r-racüle fi'l-cenneti leyettekiu seb'îne seneten kable en yetehavvel*) “Cennette hiç şüphe yok ki, bir adam sağa sola dönmeden önce yetmiş sene yaslanır.” Gel keyfim gel.

Adam da kadın da; “adam” demek “kişi” demek. Keyfince yaslanıyor, öyle rahat öyle keyif, öyle sefa var ki...

“—Saat dokuz oldu, efendi, kalk! İşe geç kalacaksın!”

“—Ya uykusuzum...”

Böyle şey yok. Yetmiş sene yaslandı.

Sonra? (*Sümme te'tîhi'mretehû*) “Sonra hanımı gelir.”

Hanımı kim? Dünyadaki hanımı cennetlikse ahirette de hanımıdır. Dünyadaki hanımı cehennemlikse, cadalozsa huri kızıdır. Hanımı gelir. Hangisiyse; cennetlikse cennette de hanımı olacak, gelir. (*Fetadribu alâ menkibeyhi*) “İki omuzuna vurur.”

Hanımı efendiye vuruyor. Hani arkadan gelip “merhaba” der gibi herhalde, gözünüzü kapatın tahayyül edin.

(*Feyenzuru vechuhû fî haddihâ*) “Dönüp bakar. Hanımının yanağından yüzünü seyreder, cennetlik.” O gelen hanımının yanağından kendi yüzünü seyreder. (*Asfâ mine'l-mir'ât*) “Hanımın yüzü aynadan daha pırıl pırıl, daha sâfidir.”

Hanımın yüzü öyle güzel ki, ayine gibi! Öyle pırıl pırıl ki, şöyle omuzuna vurunca, cennetlik baktığı zaman, huri veya huri gibi olan hanımının yanağına baktığı zaman, yanağında yüzünü görür. İsterse “Nasılım?” filan diye saçını tarasın.

(*Ve inne ednâ lu'lietin aleyhâ tudîumâ beyne'l-meşrikı ve'lmağrib*) “Hanımının üzerindeki en küçük inci, doğu ile batının arasını aydınlatır, öyle ışık saçar!”

Bir tanecik inci, en küçük, en aşağı incisi etrafı aydınlatır. Hanımın üstü ıslıl ıslıl mücevher dolu, inciler, yakutlar mücevherat dolu... Doğuyla batının arasını aydınlatır.

(*Fetüsellimu aleyhi feyerüddü's-selâm*) “Hanımı efendisine selam verir. O da selâmı alır, selâma karşılık verir.”

Bu tarafında iş biraz aydınlandı, buradan bunun huri kızı olduğu çıktı. (*Ve yes'eluhâ: Men enti?*) “Efendi sorar: Kimsin sen?”

Geldi, iki omuzuna vurdu. Döndü pırıl pırıl yanaklı bir hatun, üstündeki bir inci doğuyla batının arasını aydınlatıyor. Yanağına baktığı zaman kendi yüzünü görecektedir kadar pırıl pırıl, şahane bir güzellik...

“—Sen kimsin?” diye soruyor.

Demek ki tanımadı. Yanına ilk defa geliyor, demek huri kızı. Kendi hanımı olsaydı tanırdı. (*Fetekûlu: Ene mine'l-mezîd*) “Ben mezîd cümlesindenim, mezîd grubundanım!”

Bu ne demek? Kur'an'ı bilmeyen bunu anlayamaz. Kur'ân-ı Kerîm'de cennet nimetlerini Allah anlatıyor:

(*Ve ledeynâ mezîd*) “Saydığım nimetler de var, yanımızda daha niceleri var, daha fazlalıkları var!” buyuruyor.

Mezîd ne demek? Ziyade demek. Daha ziyadeleri de var. Bu sayılanlardan, söylenenlerden daha ziyadeleri de var ve sâire gibi. Hem onlar var hem de daha çokları.

“—Sen kimsin?” diyor.

(*Ene mine'l-mezîd*) “Ben o daha fazlalardan, hani Allah, “Daha nice mükâfatlar var demişti ya, işte ben onlardanım!” diyor. Yeni ikram...

Huri kızı diye küçük görmeyin! Peygamber Efendimiz:

“—Bir huri kızı serçe parmağı gökyüzünden dünyaya gösterse, serçe parmağının nurundan yedi kat sema, dünya aydınlanırdı!” buyuruyor.

(Ve innehû leyekûnu aleyhâ seb'îne sevben)

“O huri kızının üzerinde yetmiş elbise olacak!
(Ednâhâ misle'n-nu'man min tûbâ) “En aşağısı Tuba ağacından yapılmış, gelincik çiçeği gibi!”

Üstünde yetmiş kat elbise olacak, en aşağısı gelincik çiçeği gibi. Nereden? Tubâ ağacından. Konfeksiyon mağazasından değil!

Cenneteki elbiseler nereden geliyor?

Cennet elbiseleri Tubâ ağacından bitiyor, geliyor. Üzerindeki elbiseler Tubâ ağacından, üstündeki elbisenin en aşağısı gelincik çiçeği gibi.

(Feyenfuzuhâ basaruhû hattâ yerâ vuhha sâkihâ) “Cennetlik zatın bakışı yetmiş kat elbiseye nüfuz eder, yetmiş kat elbiseyi geçer de ayağının iliğini görür!”

Yetmiş kat elbisenin altından huri kızının ayağının iliğini görür.

Demek ki elbiseler şeffaf. Yetmiş kat ama gelin gibi. En aşağısı gelincik çiçeği gibi, kat kat yetmiş kat elbise!

Neden bilmem, aklıma bizim köyün baklavaları geldi; kırk-elli kat kap koyarlarmış, baklavayı öyle yaparlarmış. Altmış-yetmiş tane kabı koyuyorlar, o kadar ince açıyorlar ki... Tadına da doyum olmaz.

Yetmiş kat elbise ama bu zât-ı muhteremin bakışı yetmiş kat elbiseyi geçer de oraya nüfuz eder. (*Min verâe zâlike*) “Yetmiş kat elbisenin arkasındaki ayağının iliğini bile görür.”

(*Ve inne aleyhi't-ticân*) “Bu hurinin başında taşlar vardır. (*Min ednâ lu'lietin minhâ tudîu mâ beyne'l-meşrikî ve'l-mağrib*) “Bu taşların üstündeki en aşağı, en küçük inci, yine maşrik ile mağribin arasını aydınlatacak kadar ışıltılıdır!”

Bir sahne. Efendimiz cennetteki sahnelerden bir sahneyi böyle tasvir buyurmuş. Varın ötesini siz kıyas edin! Cennet için çalışmak mı lazım, sevap işlemek mi lazım, nefse mi uymak, şeytana mı uymak lazım, günaha mı, dünyaya mı dalmak lazım, iyi müslüman mı olmak lazım, gafletle mi ömür geçirmek lazım?

Kararınızı siz verin, karar sizin! (*Alâ keyfek*) “Nasıl istersen!” Zaten herkes istediğini yapıyor. Sen söyleyen de söylemesen de istediğini yapıyor.

Akıllı olanlar cenneti kazanmaya, ahireti kazanmaya çalışıyorlar; akılsız olanlar dünyayı kazanmaya çalışıyor.

Neden? Ebedî hayatı bırakıyor, fanî hayatı tercih ediyor. Ama ona bakacak olursan, o da “Ben akıllıyım!” diyor.

Niye?

“—Âhiret ya var, ya yok!” diyor. İmansız! İmansız olduğundan, “Ben gördüğümü bilirim.” diyor.

e. Cezâ Suçun Cinsine Göredir

Halkın arasından da böyle çıkıyor. Bizim köyden birisi:

“—Ben öldükten sonra beni dereye atıverin! Ne olacak; ister namaz kılın, ister yıkayın, ister kefenleyin, ister dereye atın. Önemli değil, ben öldükten sonra ne olacak?” demiş.

Köylü; inançsız, kafası sakat... Ama köyün içine bu küfür nasıl girdi? Biz ilmi irfanı öğretmiyoruz, kâfirler küfrü bunlara nasıl öğrettiler? Önemli bir şey değil mi? Köylü, nato kafa nato duvar. Ama nereden öğrendi?

Küfrü nasıl öğrenmiş bak, inanmıyor:

“—Ben öldükten sonra beni yıkamayın, kefenlemeyin, tabuta, mezara koymayın, dereye atıverin; ne olacak, nasıl olsa öldüm...” diyor.

Bunu diyen nasıl ölmüş?

İbret, bunları söyleyeyim de ibret alın! Kahvede demiş ki:

“—Benim ayaklarım ağrıyor, ben bunlara çok güzel çare buldum.”

“—Ne yaptın?” demişler.

Demiş ki:

“—Ben, bir varili kestirdim, içine su dolduruyorum. Altına ocağı yakıyorum, su yavaş yavaş ısınıyor; ayağımı suyun içine sokuyorum. Ooh... Gittikçe sıcak, gittikçe daha sıcak oluyor; romatizmalarıma çok iyi geliyor... İcat ettim.”

Yalova'daki, Bursa'daki termal banyolar gibi.

Ev usulü romatizma tedavisi...

Aradan günler geçmiş, bu adam kahveye çıkmıyor. Nerede diye merak etmişler, şüphelenmişler. Evine gitmişler, açmışlar ki adam; dediği gibi yarım varilin içine su doldurmuş, altına ocağı hafif açmış, içine girmiş ama eceli orada gelmiş, onu yakalamış.

Neden yakaladı?

Bilmiyoruz, ne oldu, zehirli gazlardan mı bayıldı, kalbine mi bir şey oldu, ne olduysa varilin içinde Azrail onu yakalamış, canını almış. Sonra da varilin içinde öyle pişmiş ki, tüp bitinceye kadar üç- dört gün altı yanıyor. Varilin içinde, romatizma tedavisi için ısıttığı suyun içinde duran insan, kaç gün kaynamış, ilikleri kemikleri hepsi birbirinden ayrılmış...

Bu ibret değil mi?

Muazzam ibret! Allah'ın ahkâmı hafife alınırsa, Allah'ın emri hiçe sayılırsa, pervasız korkusuz kabadayı küstah olunursa, Allah da ona göre cezasını verir.

Kâdir mi? Kâdir-i mutlak, mutlak olarak kâdir. Her şeyi yapar, yapamayacağı bir şey yok!

Hakîm mi? Hakîm.

Hakîm ne demek? Her şeyi yerli yerinde yapar! Öyle bir yapar, öyle bir cevap olur, kulun kulluğuna öyle bir karşılık olur ki; tam.

Sen misin öyle yapan, hah işte böyle! Allah-u Teâlâ Hazretleri Azîzün zü'ntikâm'dır; mutlaka galip gelir, intikamını alır. Hakîmdir, her şeyi yerli yerince yapar. Suçun cinsine göre cezayı

da öyle verir ki cümle âleme cihan boyu ibret olur.

Kur'ân-ı Kerîm'den cihan boyu ibret olan olaylar bilmiyor muyuz? Firavun ne demiş?

“—Ben sizin en yüksek tanrınızım!” demiş.

Başka tanrılar da var: Hav hav tanrısı, köpek tanrısı, timsah tanrısı... Mısırlıların dinler tarihini okuyun, gülmekten kırılırsınız, heriflere acırsınız.

“—Çok büyük medeniyetmiş...”

Ne medeniyeti! Adam olsalardı Allah'ın varlığını birliğini anarlardı! Peygamber de gitmiş; Yusuf peygamber gitmiş, başkaları gitmiş. Akıl mı o?

“—Ben sizin en büyük tanrınızım!”

Köpek tanrısı var, İzis var, Oziris var, Horus var... Bunların hepsi tanrı. Kartal başlı tanrı, timsah kafalı tanrı, köpek kafalı tanrı... Köpek kafalı putları ölüm tanrısı! Köpek şeklinde, o ölüm tanrısı.

Kartal başlısı, Mısır Havayolları'nın amblemi. Kartal başlı putları, Tayyarân-i Mısır, Egypt Airways'in amblemi.

Başka amblem bulamadın mı?

Koca müslüman Mısır ülkesinin havayollarının amblemi bir put kafası mı olacaktı? Başka hiçbir şey bulamadın mı? Ben bir Mısırlı'ya sordum; Mühimsemedi, omuz silkti.

Firavun ne dedi?

أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى

(النارعات: ٢٤)

(*Ene rabbükümü'l-a'lâ*) “Ben sizin en yüce rabbinizim!” dedi.

(Nâziât, 79/24)

“—Öteki tanrılar filan da var ama ben en kocamanıyım, en kodamanıyım; ben sizin en yüksek tanrınızım!” dedi. Bu lafı dedi.

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَهًا غَيْرِي لِأَجْعَلَنَّكَ مِنَ
الْمَسْجُونِينَ

(الشعراء: ٢٩)

(*Leini'ttehzate ilâhen gayrî leec'alenneke mine'l-mescûnîn*) [Eğer benden başkasını tanrı edinirsen, and olsun ki seni zindanlıklardan ederim!] dedi. (Şuarâ, 26/29)

Sihirbezlar iman edince, onları tehdit etti:

لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَأَضِلِّبَنَّكُمْ
أَجْمَعِينَ

(الأعراف: ١٢٤)

(*Leükattianne eydiyeküm ve ercülekül min hilâfin*) “Mutlaka ellerinizi ayaklarınızı çaprazlama keseceğim. (*Sümme leusallibenneküm fî cüzûi'n-nahli*) Sonra hurma ağaçlarına hepinizi

asacağım.” dedi. (A’raf, 7/124)

Bunları dedi mi? Dedi.

Yeryüzünde büyüklendi mi, istikbâr etti mi? Büyüklendi, kibirlendi, ucuplandı, gururlandı. O saltanat bitmeyecek sandı. “Ben sizin tanrınızı- zım!” diye o milleti aldattı.

Sonra ne oldu? Allah-u Teâlâ Hazretleri onu denizde boğdu. Denize gark oldu, mahvoldu.

Tam boğulacağı sırada da dedi ki:

لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ

(يونس: ٩٠)

(*Lâ ilâhe ille’llezîâmenet bihîbenû isrâîle ve ene mine’lmüslimîn.*) “Şu kovaladığım Benî İsrâil’in inandığı, Allah’tan başka ilâh olmadığına şimdi ben de söylüyorum, ikrar getiriyorum; *Lâ ilâhe illallah*, ben de müslümanlardanım!” (Yunus, 10/90) dedi ama, o zaman faydası yok...

الآن

(يونس: ٩١)

(*Âl-âne*) “Şimdi mi?” (Yunus, 10/91) Şimdi mi aklın başına geldi, daha evvel neredeydi aklın?

Geçmiş ola! Geçti. Öleceği zamanki iman fayda vermez. Çünkü öleceğini anladı! Perdeler kalktı, o zaman *Lâ ilâhe illa’llah* dedi. Fayda vermez.

Dünyadayken “Tanrırım!” dedi, Allah onu denizde boğdu. Nemrud tanrılık iddiasında bulundu, belâsını buldu. Hangi kavim ne türlü isyan etmişse, Allah ona o çeşitte cezasını verdi.

Neden? Hakîm; hikmeti var, hikmetiyle edepsizliğine uygun cezayı verdi, hor ve zelil olarak cezalandırdı.

Azîzün zü’ntikâm olduğu için intikamını da bırakmaz, yakasını bırakmaz.

إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ

(السجدة: ٢٢)

(*Innâ mine’l-mücrimîne müntakımûn.*) “Biz Azîmüşşân mücrimlerden böyle intikam alırız.” (Secde, 32/22)

Arapça bildi mi, bu ayetleri okuyunca insanın tüyleri diken diken olur. Allah; “Biz mücrimlerden intikam alırız.” diyor. Allah CC intikam sözü söylüyor: “Biz Azîmüşşân, mücrimlerden intikam alırız, intikam alacağız!” diyor.

Türkçede azamet kelimesi “ben” demektir, “Ben, ben, ben...”

Arapçada azamet kelimesi, “biz” diye söylenir. Allah tek olduğu halde, *lâ ilâhe illallah* olduğunu, *hüva’llâhu’l-vâhidü’l-kahhâr*, bir tek olduğunu birçok ayetlerde söylediği halde, azamet ifadesi için “biz” diye buyurur. “Biz, mücrimlerden intikam alacağız.”

Bu ne demek?

“—Ben Azîmüŝŝan mücrimlerden intikamı mutlaka alacağım!” demek. Allah intikam alacak.

İnsan nasıl cürüm işler? Allah intikam alacağım diye tehdit ederken... Allah’tan korkmaz mı? İntikam alacak olan Allah’a karşı

nasıl mücrim olur, nasıl cürüm işler?

İmansızlık çok büyük bir belâ! Ne yapıp yapıp insanlara imanı öğretmeliyiz. İmansızlar ateşle oynuyorlar, çok yanlış iş yapıyorlar.

Muhterem kardeşlerim! Eğer sizin kardeşlerinizden varsa, evlatlarınızdan, arkadaşlarınızdan, komşularınızdan varsa, büyüklerden küçüklerden, çevrenizdeki insanlardan imansız varsa çok tehlikeli iş yapıyor. Onları kurtarmaya çalışalım, onları kurtarmaya çalışın!

Çok tehlikeli iş yapıyorlar! İmansızlar ateşle oynuyorlar. Kendilerini Allah’ın intikam alacağı insan durumuna düşürüyorlar.

En sağlam yol ne?

En sağlam yol mü’min olmak, en sağlam yol güzel ahlâklı olmak, Kur’ân-ı Kerîm’e sarılmak, Peygamber Efendimiz’in sünnetine sarılmak.

f. Evlâdın Ana-babaya Duası

Muhterem kardeşlerim!

Çok önemli üç hadis. Hepsi önemlidir de, bunlar çok kuvvetli kararlar almamıza sebep olacak hadisler.

Ebû Hüreyre RA’dan rivayet olunmuş. Hanbelî mezhebinin alimi, hadis alimi Ahmed ibn-i

Hanbel Hazretleri'nin kitabından alınmış. Bu hadîs-i şerif İbn-i Mâce'de, Beyhakî'de de var.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁶

إِنَّ الرَّجُلَ لَتُرْفَعُ دَرَجَتُهُ فِي الْجَنَّةِ فَيَقُولُ يَا رَبِّ
أَنْتَ لِي هَذَا فَيُقَالُ بِاسْتِغْفَارٍ وَلَدِكَ لَكَ

(حم. ه. ق. عن أبي هريرة)

RE. 99/9 (*Inne'r-racüle letürfeu derecetühû fi'l-cenneti, feyekülü:*

Yâ rab, ennâ lî hâzâ? Feyukàlu: Bi-istiğfâri veledike leke.)

(*Inne'r-racüle letürfeu derecetühû fi'l-cenneh*)
“Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, bir adamın cennette derecesi yükseltilir, yükseltilecek.”

Cennete bir dereceyle girecek, cennette derecesi yükseltilecek. Cennette adamın derecesi yükseltilir. Diyelim ki yüzbaşı olarak girdi, albay olacak; albay olarak girdi, general olacak... Girişi öyle değildi ya; girişi, derecesi daha aşağıdaydı, derecesi yükselecek.

“—Adamın cennette derecesi yükseltilir, muhakkak yükseltilir, yükseltilecek, bu olay olacak!”

⁶ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.51, no:3650; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.509, no:10618; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.351, no:17595; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.255; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.273, no:44423; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.281, no:6302.

Biz Őimdi, dűnyadayız, gűrenler cennette gűrecek. Allah hepimizi cennetlik etsin, gűreceęiz. Derecesi yűkselince sevinecek, memnun olacak: (*Feyekűl: Yâ rabbi, ennâ lî hâzâ?*) “Diyecek ki: Yâ Rabbi, bu derece bana nereden geldi?”

Cennete girdi, bir derecesi var; cennette derecesi yűkseldi. Kendisi de merak edecek, soracak. Hesap gűrűldű, cennette derecesi yine yűkseltiliyor! Bilemiyor, soruyor, diyor ki:

“–Yâ Rabbi, nereden bu bana bu iltifat, bu derece yűkselmesi, terfî-i derece nereden oldu?”

(*Feyukâlű: Bi-istięfâri veledike leke*) “Kendisine denilecek ki: Dűnyadaki oęlunun, evladının sana tevbe istięfar edivermesinden yűkseldi.”

Allahu ekber! Gel de sen evladını cazcı, dansçı, futbolcu, ehl-i dűnya, imansız yetiřtir, hadi bakalım! O mu iyi mű’min mi yetiřtirmek iyi?

Az űnce bir arkadař geldi, Allah razı olsun, kendisi mebus. Çocuklarını hep hafız yetiřtirmiř. Hafız yetiřtirmek, mű’min yetiřtirmek mi iyi namazsız niyazsız, duasız, edepsiz, inançsız mı yetiřtirmek iyi; buyur gűr! Cennete girmiř adamın derecesini, evladı dűnyada yűkseltiyor.

Bundan ne faydalar çıkıyor? Benim aklıma gelen ilk fayda: Evladımızı aman bűyle yetiştirelim ki bize tevbe istiğfar etsin. Bu bizim kendi menfaatimize. Evladımızı hayırlı evlat yetiştirmek kendi menfaatimize...

Kardeřlerim! Kabirde de űyle!

Bak bunun gibi bir başka hadîs-i şerifi size hatırlatayım:

Bir adam kabre günahkâr girer, kıyamet koptuğu zaman kabirden günahsız kalkar. Bil bakalım dinî bilmeceyi!

“—Kabre günahlı gömüldü de kabirden günahsız nasıl kalkar?”

Evladının kendisine yaptığı hayır hasenattan, duadan! Kabirde de faydasını görür, cennetlik olduğu anlaşılrsa, cennete girse bile cennetteki derecesi yükseltilir, cennette bile faydasını görür.

Ne yapmamız lazım? Evlatlarımızı bize dua edecek vefalı evlat, hayırlı, müslüman, dindar, namazlı niyazlı evlat yetiştirmemiz lazım!

İkinci fayda da vefat etmiş annelerimize, babalarımıza tevbe istiğfar edelim.

“—Öldü, ben ona ne yapabilirim?..”

Ne yapacaksın; hiçbir şey yapamazsan tevbe istiğfar et:

“—Affet benim annemi, affet benim babamı yâ Rabbi, affet benim dedemi...” diye dua et, ağla, yalvar.

Allah senin yalvarmandan onu affediyor. Bu da bir fayda değil mi? Bu da hadisin öbür tarafı değil mi? Bu da işin öbür tarafı!

Bizim vefat etmiş kimselere yapacağımız en büyük hayırlı iş, faaliyet ne? Onlara tevbe etmek, istiğfar etmek, onların namına hacca gidivermek, onların namına kurban kesivermek,

çeşme yaptırıp vermek, sadaka verivermek... Onları yaptın mı, hem onlar kurtuluyor, hem de sen yine sevap kazanıyorsun, sen de mahrum kalmıyorsun. Allah'ın lütfu böyle!

Diyelim ki sen rahmetli annenin sevabı artsın diye onun için hacca gittin. Annen hacca gitmişti, sen de gitmiştin:

“—Ama bu seferki haccımda annemin ruhuna hediye edeceğim haccı, onun için gidiyorum.” dedin.

Sevap anneye gider mi? Gider.

Sana? Sana da aynı sevap verilir. Hem sana hac sevabı verilir hem annene hac sevabı verilir. Peygamber Efendimiz teşvik ediyor:

“—Bir evlat ne olur böyle yapsın; hem ölmüşüne, geçmişine faydası olur hem kendisine faydası olur.” buyuruyor.

Onun için buradan bir ders daha çıkıyor:

Bizim müslüman olmamız; kendi zatımız, şahsımız için önemli olduğu kadar ana babalarımız, dedelerimiz, geçmişlerimiz için de önemli. Kendimiz için önemli olduğu kadar geçmişlerimiz için de önemli, buradan o kaide çıkıyor. O halde ben hem kendim cennetlik olayım diye çalışacağım hem de ana-babama, dedeme, ecdadıma faydam olsun diye iyi müslüman olacağım. Çünkü faydam olacak.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bütün kapılar aynı şeye çıkıyor, bütün aynı avluya açılıyor, bütün yollar bizi aynı noktaya götürüyor: İyi müslüman olacağız, başka

çaresi yok! Dünyada ahirette aziz, muhterem ve bahtiyar olmamız için, hem bizim hem ana babamızın hem yakınlarımızın, herkesin iyiliklere ermesi için müslüman olacağız. Müslümanlık çok büyük nimet! Bu nimeti kaçırmayalım. İyi müslüman olalım.

Hicrî, kamerî yeni bir yılbaşındayız. İyi müslüman olalım. Bu sene artık geçen seneler gibi olmasın, iyi müslüman olalım diyeceğiz, iyi müslüman olacağız. Yememiz, içmemiz, kazancımız, harcamamız, hayrımız hasenâtımız, okuduğumuz, yazdığımız, işimiz, gücümüz İslâm'ca olacak. Adı müslüman olmayacak!

Peygamber Efendimiz:

“—Öyle bir zaman gelecek ki Kur'an'ın sadece yazısı kalacak, Müslümanlığın sadece adı kalacak! İnsanların başına öyle bir zaman gelecek ki, Kur'ân-ı Kerîm'den yazıdan başka bir şey kalmayacak.” diyor.

Uygulama yok. Kimse Kur'an'ı tatbik etmiyor, yaşamıyor, uygulamıyor. İslâm'da addan başka bir şey kalmayacak.

Sen kimsin?

“—El-hamdü lillâh Müslümanım!”

Ne biçim müslümansın? Meyhanede müslüman, plajda müslüman, günahlı yerlerde müslüman... Öyle şey olur mu? Ne biçim müslümansın?

Adı kalmış. Müslümanlığın kendisi yok, özü yok; adı kalmış.

Kur'an'ın ahkâmı uygulanmıyor. Duvarlarda,

mushaflarda yazısı var; hayatta yok, uygulama yok. Bu çok acı, çok tehlikeli bir durum!

Allah bizi gafletten uyarsın. Sevdiği kul eylesin. Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin.

Fâtiha-ı şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
26. 05. 1996 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ